

Webinar Leidraad toegankelijkheid

17 maart 2026

Programma

- 10.00 Opening door Wilma Slinger, (CROW)
- 10.10 De leidraad Toegankelijkheid: het proces en de inhoud, Edwin Thoen (CROW) en Noa Hamacher (Sweco)
- 10.40 In gesprek met Anne de Boer (Alzheimer Nederland) en Frouck de Boer (Kennis over Zien/Koninklijke Visio)
- 10.55 Afronding

Introductie Leidraad

- Projectleider Edwin Thoen, CROW

- Noa Hamacher, Sweco

Proces

- Richtlijn Toegankelijkheid (2014)
- 2020: inventarisatie bij gemeenten naar behoeften
- Reactie vanuit 220 gemeenten
- Fonds Fysieke Leefomgeving, KpVV en Bartiméus Fonds
- Richtlijn -> Leidraad (Handboek)
- Uitbreidingen:
  - -> Doelgroepen
  - -> Proces

Proces

Specifieke aandachtspunten voor de nieuwe richtlijn betreffen technologie, de scope van de richtlijn, integraliteit en aanscherping van details.

Technologie	Scope richtlijn	Integraliteit	Aanscherping details
<p>Uitgebreidere statische en dynamische info</p> <p>Betekenis elektrische auto voor de weg en toegankelijkheid</p>	<p>Voetganger centraal</p> <p>Toegankelijkheid tijdens werkzaamheden</p> <p>Verlichting openbare ruimte</p> <p>Obstakelvrije looproutes</p> <p>Visie op verkeersborden</p> <p>Fietsinfrastructuur inclusief</p>	<p>Integrale gebiedsaanpak</p> <p>Verbreding doelgroepen met meer vormen van beperking (bijvoorbeeld autisme)</p> <p>Uniforme richtlijnen voor BTM en Trein.</p>	<p>Specifieke toepassingen Metro en Tram</p> <p>Meer detailgericht (bocht oplossingen)</p> <p>Ga uit van aantal basis uitgangspunten en daarna gewicht op detail en hoofdroutes (onderscheid in gebieden maken)</p> <p>Eisen toegankelijke bushalte*</p>

Proces

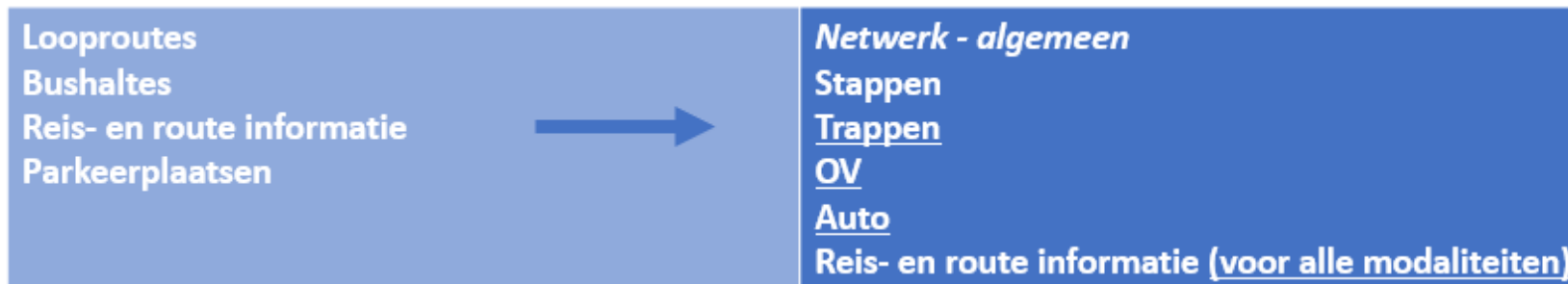
Werkgroep:

- Fietsersbond
- TG Lining
- Oogvereniging/ Kennis over Zien
- Visio / Kennis over Zien
- Ieder(in)
- PBTconsult
- Kenniscentrum Sport en Bewegen
- Alzheimer Nederland
- DOVA

- Sweco

- Provincie Utrecht
- Provincie Zuid-Holland
- Gemeente Amsterdam
- Gemeente Nijmegen
- Gemeente Eindhoven

Verschillen met de oude Richtlijn Toegankelijkheid

Toegevoegd:

- Meerdere inhoudelijke onderwerpen (verlichting, deelmobiliteit, werk in uitvoering e.d.)
- Meer nadruk op het beleidsproces
  - Hoofdstuk Proces en beleid
  - Hoofdstuk Beheer, monitoring, onderhoud en handhaving
- Richtlijnen gekoppeld aan STOMP

- Samenvatting per hoofdstuk
- Voor grootste deel inhoud vrij beschikbaar

Andere denkwijze:

- ‘Mensen met een toegankelijkheidsvraag’
- Sociale toegankelijkheid en mentale toegankelijkheid
- Waarom

Highlights

- 1 Inleiding
- 2 Proces en Beleid
  - Internationale en landelijke wet- en regelgeving + uitwerking processtappen beleid tot uitvoering
- 3 Voor iedereen toegankelijk
  - Drie toegankelijkheidsniveaus: 'basis', 'extra' en 'groen'
  - Eisen aan een toegankelijke openbare ruimte: 5 B's

Bereikbaar	Een bestemming is gemakkelijk te bereiken met verschillende modaliteiten en een route is vlot en gemakkelijk te bereiken
Begaanbaar	De openbare ruimte is begaanbaar voor verschillende typen verkeersdeelnemers, er zijn geen obstakels en een route is goed onderhouden
Begrijpelijk	De openbare ruimte is zodanig vormgegeven dat de gebruiker de omgeving begrijpt en zijn gedrag daarop kan aanpassen, bijvoorbeeld voor het vinden van de weg
Betrouwbaar en veilig	De openbare ruimte is veilig en is zodanig vormgegeven en ingepast in de omgeving, dat deze sociaal veilig is. Iedereen voelt zich welkom.
Bruikbaar	De openbare ruimte stelt de gebruiker in staat om de geplande activiteiten ook daadwerkelijk uit te voeren, ook bij diverse omstandigheden blijft de ruimte betrouwbaar in gebruik.

Highlights

4 Voetganger

- Richtlijnen over vrije doorloopruimte, hoogteverschillen, routegeleiding etc.
- Zichtbaarheid en overzicht
- Logische en leesbare route.

5 Fiets

- Richtlijnen over oversteekplaatsen, verkeerslichten etc.
- Parkeervoorziening

6 Openbaar Vervoer

- Bushaltes én tram en metro

7 Auto

- Parkeerplaatsen
- Laadinfrastructuur

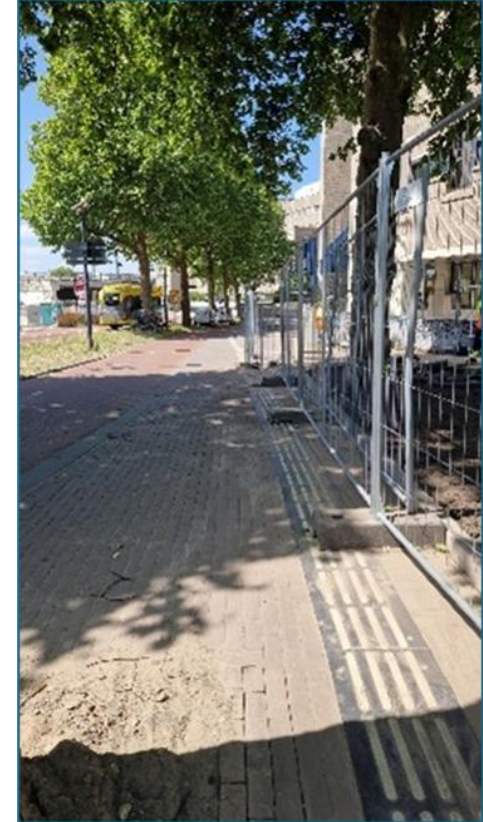
Highlights

8 Route- en reisinformatie

- Routeinformatie: hoe een reiziger van A naar B kan komen – herkenningspunten en bewegwijzering
- Reisinformatie: vertrektijden openbaar vervoer, toegankelijkheid van haltes, plattegrond
- Uniform en toegankelijk

9 Beheer, monitoring, onderhoud en handhaving

- Beheer en onderhoud vaak onderschat - afbreuk aan de hoofdeisen: bereikbaar, begaanbaar, begrijpelijk, betrouwbaar en veilig, en bruikbaar.
- Tijdelijke situaties: bruikbaarheid van routes en een toegankelijk bebordings- en omleidingsplan.
- Vooraf: Strategisch beheerplan en betrekken van beheer en onderhoud vroegtijdig in ontwerpproces
- Achteraf: Monitoring, evaluatie en handhaving.

Samenvatting

Alles op één plek te vinden

- CROW publicaties (bijv. ontwerpwijzer voetganger en ontwerpwijzer fietsverkeer laadkabels en openbare verlichting)
- Publicaties van andere organisaties (bijv. Alzheimer Nederland – programma voor een dementie-toegankelijke openbare ruimte)
- Hulpmiddelen (bijv. Halte- en stationviewer – DOVA, App Toertje - Fietsersbond)

Projecten waar de leidraad al wordt toegepast

Actualisatie en verbreding
Handboek Nijmegen Toegankelijk

Toegankelijk ontwerp rond
RR-halte Leidschendam Voorburg

Bedankt voor jullie aandacht!

✉ info@crow.nl

☎ 0318 69 53 00

in [LinkedIn](#)

📄 [CROW nieuwsbrieven](#)

In gesprek met...

- Frouck de Boer, Visio/Kennis over Zien

- Anne de Boer, Alzheimer Nederland

